

Asikkalan ilmastosuunnitelma

2025–2029

Toimenpiteiden tarkemmat sisällöt

Sisällysluettelo

1. Ilmastojohtamisen toimenpiteet	2
2. Energian ja kulutuksen toimenpiteet	3
3. Kestävän liikkumisen toimenpiteet	4
4. Kestävän ruokajärjestelmän toimenpiteet	5
5. Luonnon ja maankäytön toimenpiteet	6
6. Ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet	7
7. Viestinnän ja ympäristökasvatuksen toimenpiteet	8

1. Ilmastojohtamisen toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Kestävän kehityksen tavoitteen pitäminen kunnan strategiassa	<ul style="list-style-type: none"> • Pidetään kestävän kehityksen tavoite kunnan strategiassa.
Ilmastosuunnitelman jalkauttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään valtuustokauden alussa uusille valtuutetuille koulutus ilmastosuunnitelmasta. • Seurataan ilmastosuunnitelman toteutumista kestävän kehityksen työryhmässä vähintään kaksi kertaa vuodessa. • Raportoidaan valtuustolle ilmastosuunnitelman toteutumisesta vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. • Tehdään Sykelle vuosittainen Hinku-raportointi.
Kestävyystyön vastuuhenkilön nimeäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Nimetään vastuuhenkilö Asikkalan kestävyystyön koordinointiin.
Kestävän kehityksen huomiointi päätöksenteossa ja hankinnoissa	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristö- ja ilmastovaikutukset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan päätöksenteossa (vaikutusten ennakoarviointi, EVA). • Kestävyysnäkökohtien huomiointi lisätään kunnan hankintaohjeistukseen ja järjestetään tarvittaessa koulutusta arviointien tekemisestä.
Kestävän kehityksen huomioiminen yhdistysten avustuksissa	<ul style="list-style-type: none"> • Kannustetaan avustuksia hakevia/saavia yhdistyksiä huomioimaan kestävyysnäkökulmat toiminnassaan.

2. Energian ja kulutuksen toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Energia- ja resurssitehokkuuden parantaminen kunnassa	<ul style="list-style-type: none"> Etsitään energian säästöön ja energiatehokkuuteen liittyviä ratkaisuja sekä osallistutaan toimintaa tukeviin hankkeisiin. Jatketaan uusiutuvan sähkön käyttöä kunnan kiinteistöissä. Kiinnitetään huomiota uusien laitteiden energiatehokkuuteen ja siirrytään astettain sähköisiin laitteisiin. Lisätään aurinkosähköjärjestelmiä kunnan kiinteistöihin. Pyritään aktiiviveden käytön lisäksi entisestään vähentämään veden ja kemikaalien kulutusta.
Kestävän uudisrakentamisen ja remontoinnin edistäminen kunnassa	<ul style="list-style-type: none"> Arvioidaan uudisrakentamisessa elinkaaren aikaiset kustannukset ja huomioidaan kestävyysnäkökulmat (myös korjausrakentamisessa).
Kunnan tilojen käyttöasteen nostaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tarkastellaan kunnan tilojen käyttöasteita, luovutaan turhista tiloista ja tarjotaan niitä eri toimijoiden käyttöön.
Materiaalien uudelleenkäytön tehostaminen ja korjaus-, lainaus- ja vuokrauspalveluiden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja viestitään alueella olevista kierto- ja jakamistalouden palveluista. Varmistetaan toimiva jätehuolto ja kierrätys asukkaille ja kunnan kiinteistöissä.
Uusiutuvan energian investointien edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kunta tukee uusiutuvan energian hankkeiden sijoittumista alueelleen muun muassa kaavoituksen ja luvituksen kautta.
Kunnan vuokratalojen ja vesihuoltolaitoksen kestävän kehityksen edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kartoitetaan vesihuoltolaitoksen energiatehokkuuden nykytilanne sekä merkittävimmät kehittämiskohteet. Kehitetään vuokrataloissa kiinteistöjen energiatehokkuutta ja huomioidaan ympäristönäkökohdat, kuten vesikalusteiden kunto sekä jätelajittelun toimivuus. Kannustetaan asukkaita energiansäästöön.

3. Kestävän liikkumisen toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelman toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Päivitetään kunnan kävelyn ja pyöräliikenteen edistämishjelmää. • Viestitään kestävästä liikkumisesta. • Tehdään yhteistyötä pyöräreitistöjen suunnittelussa ja kehittämisessä.
Kevyen liikenteen väylien talvikunnossapidon parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään kilpailutuksen yhteydessä mahdollisuus ottaa käyttöön laatukriteerit kevyenliikenteenväylien kunnossapidolle • Tehdään yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa valtion vastuulla olevien alueiden osalta.
Kunnan henkilöstön kannustaminen kestäväan liikkumiseen	<ul style="list-style-type: none"> • Kannustetaan henkilöstöä kestäväan liikkumiseen työpäivän aikana mm. lainapyörillä ja yhteiskäyttöautoilla. • Selvitetään mahdollisuuksia työsuhdepolkupyörien käyttöönottoon.
Yhteiskäyttöautojen käytön edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään mahdollisuutta yhteiskäyttöautojärjestelmän laajentamiseen. • Viestitään yhteiskäyttöautoista henkilöstölle ja asukkaille.
Tehokkaampien koulu- ja yhteiskuljetusratkaisujen suunnittelu ja toteutus	<ul style="list-style-type: none"> • Pyritään saamaan palveluliikenteeseen helppokäyttöinen toimintamalli ja pyritään huomioimaan kestävyysnäkökulmat kuljetusten kilpailutuksissa sekä ajoneuvohankinnoissa. Käydään kriteerien laadinnassa keskustelua palveluntarjoajien kanssa.
Paikallisten palveluiden tukeminen ja edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan paikallisia palveluita viestinnällä ja osana elinkeinopolitiikkaa.
Lähi- ja luontomatkailun edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tuetaan vapaa-ajan kestäväää liikkumista ja matkailumahdollisuuksia esim. pyöräreittien sekä luontopolkujen avulla.

4. Kestävän ruokajärjestelmän toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Kestäviin ruokavalintoihin kannustaminen ja ruokahävikin vähentäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan ruokapalveluissa kaikille mahdollisuus kasvisruokavaihtoehtoon. • Panostetaan ruokapalveluissa mahdollisuuksien mukaan lähi- ja kausiruokaan. • Järjestetään erilaisia kampanjoita ja tempauksia esim. hävikkiruokaviikkoja. • Tehdään varhaiskasvatuksessa yhteistyötä Marttojen kanssa ruokakasvatukseen, omien ruokakasvien kasvattamiseen ja marjastukseen liittyen. • Seurataan ruokapalveluissa säännöllisesti hävikkiä. • Myydään tai lahjoitetaan ruokapalveluissa syntyvää hävikkiruokaa.
Kouluruuan arvostuksen ja ruokailijamäärien lisääminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään kouluruokailun imagoa ja etsitään keinoja kannustaa lapsia ja nuoria kouluruokailuun.
Lähiruuan tarjonnan parantaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Viestitään lähiruuantuottajista, joilta voi ostaa tilamyynnin kautta. • Kiinnitetään huomiota tilaisuuksien jätehuollon ja lajittelun järjestämiseen.
Kestävän ruuantuotannon edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta edistää paikallisen tuotannon kestävyttä tukemalla paikallisten ruuantuottajien jaksamista.
Palstaviljelyn mahdollisuuksien selvittäminen kunnassa	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään kuntalaisten kiinnostusta palstaviljelyyn, etsitään sopiva alue ja kehitetään varaus- ja ohjeistusjärjestelmää.
Järvikalan käytön edistäminen ja kalastukseen kannustaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Edistetään järvikalan käyttöä ja kalastusta erilaisin toimin yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

5. Luonnon ja maankäytön toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Ympäristö- ja ilmastovaikutusten huomiointi maankäytössä	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjataan rakentamista jo rakennetuille alueille. • Mahdollistetaan kierrätyksen ja kiertotalouden mahdollisimman tehokas toteuttaminen. • Edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimia.
Kuntametsien kestävä käyttö	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan metsästrategiassa ja -suunnitelmassa huomioidaan metsien monikäyttöön liittyvät tavoitteet. Metsäsuunnitelmia varten tehdään riittävät luontoselvitykset. • Kuntametsien tilaa ja käyttöä seurataan ja siitä raportoidaan tekniselle lautakunnalle.
Arvokkaiden luontokohteiden tunnistaminen ja huomioiminen	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan lisäselvityksiä tarpeen mukaan yhteistyössä alueen muiden kuntien sekä toimijoiden kanssa esimerkiksi Helmi-hankkeiden yhteydessä
Vieraslajien aktiivinen torjunta	<ul style="list-style-type: none"> • Jatketaan haitallisten vieraslajien torjuntaa kunnan omistamilla alueilla. • Tehdään ohjeistusta ja muistutetaan kiinteistönomistajia vieraslajien hävittämisen tarpeellisuudesta. • Järjestetään vieraslajitalkoita ja hyödynnetään esim. Crowdsorsa -sovellusta
Vesiensuojelun tehostaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään säännöllistä järvien tilan seuranta. • Osallistutaan vesiensuojeluhankkeisiin ja yhteistyöhön. • Kiinnitetään huomiota hulevesiratkaisuihin.

6. Ilmastonmuutokseen varautumisen toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Toimitiloissa on työsuojelulain mukaiset olosuhteet	<ul style="list-style-type: none"> • Varmistetaan jäähdytysjärjestelmien riittävä kapasiteetti kunnan toimitiloissa helleaaltojen lisääntyessä. • Tilojen lämpökuormaa vähennetään sammuttamalla tarpeettomat laitteet ja valaisimet sekä huolehtimalla varjostuksesta verhojen, suojakalvojen, kaihtimen ja kasvillisuuden avulla. • Varmistetaan kosteuden poisto ja voidaan hyödyntää lämmön talteenottoa.
Ilmastonmuutoksen huomioiminen rakennuksissa ja kunnallistekniikassa	<ul style="list-style-type: none"> • Huomioidaan rakennusten suunnittelussa energiatehokas lämmitys ja viilennys sekä kosteuden hallinta. • Vartaan vesistöille riittävät suojavyöhykkeet. • Arvioidaan huletulvariskejä, nimetään merkittävimmät tulvariskialueet.
Pohjaveden suojelusuunnitelman päivitys ja ylläpito	<ul style="list-style-type: none"> • Pohjaveden suojelusuunnitelmassa tunnistetaan alueen riskitekijät ja luodaan niille toimenpidesuosituksia. • Pohjaveden suojelusuunnitelmaa päivitetään.
Ilmastonmuutoksen huomioiminen varautumisessa	<ul style="list-style-type: none"> • Valmiusharjoituksilla kartoitetaan varautumisen taso myös ilmastonmuutoksen näkökulmasta, esim. huolehtimalla energian saatavuudesta ja omavaraisuudesta. • Vesihuoltolaitoksen riskejä tarkastellaan myös ilmastonmuutoksen näkökulmasta, koska lisääntyvät rankkasateet ja kuivuusjaksot kuormittava vesihuoltoa. Myös vuotovesiä vähennetään ennakoinnilla.

7. Viestinnän ja ympäristökasvatuksen toimenpiteet

Toimenpide	Toimenpiteen kuvaus
Monipuolinen kestävän kehityksen viestintä ja osallistaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Tehdään sisäistä kestävyysviestintää henkilöstölle ja luottamushenkilöille. • Viestitään asukkaille ja muille kunnan toimijoille. • Jaetaan ilmastoviestinnän toteuttamisvastuut kuntaorganisaatiossa. • Huolehditaan eri toimijoiden mahdollisuuksista osallistua kestävyystyön eteenpäinviemiseen. • Osallistutaan valtakunnallisiin ja alueellisiin teemaviikkoihin yms.
Ympäristökasvatusohjelman toteuttaminen	<ul style="list-style-type: none"> • Huomioidaan ympäristökasvatusohjelman tavoitteet lukuvuosisuunnitelmassa. • Suunnitellaan toimintamalli ympäristöviikkojen toteuttamiseen ja osallistutaan vuosittain toimintaan. • Otetaan lapset ja nuoret mukaan.
Ympäristöaiheiset tilaisuudet	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään kirjastossa tai muissa kunnan tiloissa kestävyysaiheisiin liittyviä tilaisuuksia. • Tehdään alueen muiden kuntien kanssa yhteistyötä suunnittelussa ja toteutuksessa.
Ilmastokumppanuuden edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Viestitään aktiivisesti yrityksille ilmastokumppanuuteen liittyen.
Ilmastokokouksen järjestäminen säännöllisesti	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetään yhteistyössä muiden alueen kuntien kanssa päättäjille suunnattu ilmastokokous. • Sovitaan muiden alueen kuntien kanssa ilmastokokouksen järjestämisen toimintatavoista, rahoituksesta ja ajoituksesta.
Aktiivinen osallistuminen Salpausselkä Geoparkin kestävän kehityksen toimintaan	<ul style="list-style-type: none"> • Osallistutaan aktiivisesti Geopark -toimintaan ja sen kehittämiseen.
Kunta haastaa asukkaat, yhdistykset ja yritykset ilmastotoimiin	<ul style="list-style-type: none"> • Kunta toimii esimerkinnäyttäjänä, mahdollistajana sekä kannustajana. • Kunta haastaa kaikki kunnan toimijat huomioimaan oman toimintansa ilmastovaikutuksia ja tekemään parempia valintoja hyvinvoinnin ja tulevaisuuden parhaaksi.